

Tekst źródłowy 27 (tekst skrócony)

Kiedy w jednej i tej samej osobie, lub w jednym i tym samym ciele, władza prawodawcza zespolona jest z wykonawczą, nie ma wolności; ponieważ można się lękać, aby ten sam monarcha albo ten sam senat nie stanowił tyrańskich praw, które będzie tyrańsko wykonywał.

Nie ma również wolności, jeśli władza sędziowska nie jest oddzielona od prawodawczej i wykonawczej. Gdyby była połączona z prawodawczą, władza nad życiem i wolnością obywateli byłaby dowolną, sędzia bowiem byłby prawodawcą. Gdyby była połączona z władzą wykonawczą, sędzia mógłby mieć siłę ciemżyciela.

1. *Na czym polega monteskiuszowski podział władzy?*
2. *Jak autor uzasadnił konieczność trójdziałności władzy?*

Ad. 1. Polega on na wyodrębnieniu:

- władzy ustawodawczej (legislatywy) – odpowiedzialnej za tworzenie i ulepszanie prawa, czyli wyrażania woli powszechnej w sprawach dotyczących wszystkich,
 - władzy wykonawczej (egzekutywy) – wykonywanie, egzekucja praw, sprowadzanie prawa do aktów jednostkowych,
 - władzy sędziowskiej (jurysprudencji) – odpowiedzialnej za wymiar sprawiedliwości.
- Taki podział władz dawał podstawę do ich kontrolowania przez lud.

Ad. 2. Uzasadnienie polega na przedstawieniu niebezpieczeństw jakie niesie połączenie w jednym ręku dwóch spośród trzech władz:

- legislatywy z egzekutywą – tyrania (monarcha lub senat stanowią prawa, „które będzie tyrańsko wykonywał”),
- władzy sędziowskiej z legislatywą – dowolność wymiaru kar („władza nad życiem i wolnością byłaby dowolną”),
- władzy sędziowskiej z wykonawczą – sędzia byłby jednocześnie „ciemżycielem”, miałby zbyt szeroki zakres władzy.

W dalszej części tekstu autor odnosi się do sytuacji połączenia wszystkich trzech rodzajów władzy w jednym ręku (jedna osoba lub ciało kolegialne). Uważa to za sytuację najgorszą z możliwych – „wszystko przepadnie”.